

Mesleki ve Teknik Eğitimde Üniversite-Sanayi İşbirliği Protokolü Yerel Uygulama Örneği: Yeniçağa

An Example Of Local Application Of Universty-Industry Collaboration Protocol In Vocational Education: Yeniçağa

Yrd. Doç. Dr. Behçet DÜNDAR*, Öğr. Gör. Halil YILMAZ**,
Öğr. Gör. Yasin KARA***

Özet :

Mesleki ve teknik eğitimin önemli bir basamağı olan meslek yüksekokulları, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu ara elemanın yetişmesi noktasında önemli bir yere sahiptir. Meslek yüksekokullarında uygulanan eğitimin, bu ihtiyaçları giderecek bir eğitim ve öğretim programını kapsamaması gerekmektedir. Meslek yüksekokullarında uygulama yapabilecek laboratuvarlar yetersiz veya hiç bulunmamaktadır. Ayrıca okulların dışında iş yerinde yapılacak olan eğitimlerde öğrencilerin mesleki yeterliliklerini ve becerilerini kazanmaları açısından önemlidir. Bu pratik eğitimlere zorunlu stajlar ile katkı sağlanmaya çalışılsa da gerekli bilgi ve pratiğin ne derece verildiği noktasında kısıtlı kalmaktadır. Bundan dolayı, meslek yüksekokulları ile sanayi arasında yapılacak olan Üniversite Sanayi iş birliği protokolleri öğrencilere hem konusunda uzman çalışanlar tarafından derslerin verilmesini, hem de iş yeri pratiğinin yapılabilmesini sağlamaktadır. Öğrenciler teorik olarak gördükleri derisi, bu eğitim kapsamında uygulamalı olarak öğrenme fırsatı bulacaklardır. İşyerinde uygulamalı eğitim programına dahil olan öğrencilerin mezuniyet sonrasında istihdam edilme ihtimalleri de artmaktadır.

Bu çalışmada, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu ile Bolu Çimento Sanayii A.Ş. arasında imzalanan üniversite-sanayi işbirliği protokolü örnek uygulama olarak anlatılacak ve çalışmanın geçen döne-

* İnşaat Teknolojisi Programı, Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, dundar_b@ibu.edu.tr

** İnşaat Teknolojisi Programı, Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, yilmaz_h3@ibu.edu.tr

*** İnşaat Teknolojisi Programı, Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, yasinkara@ibu.edu.tr

me yönelik anket çalışması yapılacaktır. Anket sonuçları yorumlanarak değerlendirilecektir. Bu anketle öğrencilerin programdan beklentileri, çalışma şekilleri ve gelecek yıllarda yapılabilecekler için yol gösterici görüşler alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler; Üniversite-sanayi işbirliği, Mesleki ve Teknik Eğitim, Yeniçağa

Abstract

Vocational schools are a crucial step of technical vocational education, that these have very important role on training intermediate staff who is needed by the business world. Have been giving education in vocational schools, fulfill the needs should be covered by a curriculum. Laboratories; to be able to practice in vocational schools is inadequate or absent. Doing training in workplace is important in terms of acquiring professional qualification and skill for students. Because of this, university and industry collaboration protocols, signed between vocational schools and industry; provide students training opportunity giving by professional staff. Students are taken theoretical courses, practical learning opportunities by finding the scope of this training will have the opportunity to develop themselves. Students are involved in practical training program in the workplace after graduation employment possibilities are also increasing.

In this study, an example is going to be demonstrated that it is a university-industry collaboration protocol signed between Abant İzzet Baysal University, Yeniçağa Yaşar Çelik Vocational School and Bolu Cement A.Ş. and a survey will be conducted for the last term of protocol. Survey results will be interpreted and evaluated. By the means of this survey, we will try to receive opinion about student's expectations, working styles and what can be done in the next years.

Key words; University-Industry Collaboration, Vocational and Technical Education, Yeniçağa

1. GİRİŞ

Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, üniversiteler eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yanı sıra temel ve uygulamalı alanlarda bilgi üretmek ve bu bilgileri özel sektör birimlerinin karşılaştıkları sorunlara pratik çözümler getirerek katkıda bulunmak zorundadırlar. Üniversitelerin teorik ve temel bilgilerinden yararlanılarak sanayinin ihtiyaç duyduğu ara elemanı üniversite-sanayi işbirliği ile sağlamak mümkündür. Bu sayede üniversitelere de katkı sağladığı da bir gerçektir.

Mesleki ve Teknik Eğitimin yükseköğretim kademesindeki yeri Meslek Yüksekokulları (MYO)'dır. Meslek Yüksekokulları, belirli mesleklere yönelik nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, yılda iki veya üç dönem olmak üzere iki yıllık eğitim-öğretim sürdüren, önlisans derecesi veren bir yükseköğretim kurumudur.

(2547)

Günümüzde işletmelerin başarısında teknoloji ve sermaye kadar nitelikli iş gücü de önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Mesleki eğitimin önemli basamaklarından birisi olan Meslek Yüksekokulları, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli ara elemanı sağlamanın ucuz ve kolay yoludur. (Acar ve Tuğay, 2007).

İnşaat Teknolojisi sektörü, küresel düzeyde hızla değişen pazar ve rekabet koşulları nedeni ile sürekli ve dinamik bir gelişim içindedir. Bu özellikleri nedeni ile İnşaat Teknolojisi sektörü, stratejik bir sanayi olarak ülkelerin yakın ilgisini çekmekte ve bu sektör için devletler tarafından özel planlamalar yapılmaktadır. Özellikle hızla küreselleşen iş dünyasında rekabet büyük yoğunluk kazanmakta ve sanayileşmiş ülkeler bu sektörün korunması ve rekabet gücünün geliştirilmesi için özel politikalar uygulamaktadır (İKMEP, 2011).

Sanayinin ihtiyaç duyduğu donanıma sahip tekniker mezun edebilmek için, okullardaki laboratuvar ve atölyelerin sanayinin uyguladığı teknolojiye uygun olarak donatılmış olmaları gerekmektedir. Ancak, meslek yüksekokullarında maliyeti yüksek olan bu donanımların eksik olduğu hatta hiç olmadığı bilinmektedir.

2. KURAMSAL TEMELLER VE KAYNAK ARAŞTIRMASI

Üniversite sanayi işbirliği (USİ) kavramı, üniversitelerin öğrenci, bilim insanı, bilgi birikimi ve teknik aletler gibi elinde bulundurduğu olanaklar ile iş çevrelerinin üretim, öğrencilere staj ortamı ve bilim insanlarının teorik bilgilerini uygulamaya koyma gibi sahip olduğu olanakların birleştirilmesiyle, bilimsel ve teknolojik alanda gelişmelerini sağlayan sistemli çalışmaların tümünü içermektedir (Yıldırım ve Güven 2008).

Mesleki ve teknik eğitim; toplum ve bireylerin gerekli ihtiyaçlarını karşılamak üzere belirli bir meslek alanına ilksin bilgi, beceri ve davranış kazandıran, bireyin yeteneklerini geliştirerek toplumda sosyal ve ekonomik yönden güçlü olmasını sağlayan bir süreçtir (İşsever, 2005).

Meslek Yüksekokulları lisans düzeyinde eğitim veren Mesleki ve Teknik Eğitim kurumları ile ortaöğretim kurumlarının hedef aldığı istihdam sahaları arasında kalan boşluğu doldurma işlevini yerine getirmektedir(Şahin ve Fındık, 2008).

İnşaat Teknolojisi alanında ülkemizin ihtiyaç duyduğu ara eleman ihtiyacının karşılandığı İnşaat teknolojisi Programının amacı, genel olarak, bireyleri sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde istihdam için nitelikli iş gücü olarak eğitmek ve yetiştirmek, mesleklerinin devamı olan yüksek öğretim kurumlarına geçiş için gerekli temel eğitimi vermektir (Eşme, 2007).

3. ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN KAPSAMI

Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu 2010 yılında kurularak yine aynı yıl ek yerleştirme kontenjanlarından İnşaat Teknolojisi ve Lojistik Programlarına öğrenci olarak, eğitim öğretime başlanmıştır. Meslek Yüksek Okulu bünyesinde toplam altı program açılmış olup 4 (İnşaat Teknolojisi, Lojistik, Gıda Kalite Kontrol ve Analizi ve Dış Ticaret programları) tanesinde toplam 287 öğrenci bulunmaktadır.

Üniversite-Sanayi İşbirliği Protokolü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu, İnşaat Teknolojisi Programı öğrencilerin Üniversite - Sanayi İşbirliği projesi çerçevesinde Bolu Çimento Sanayii A.Ş.'nde yapacakları laboratuvar uygulamaları ile diğer teorik ve pratik eğitimlerin çalışma esaslarını kapsar.

Bu protokol başta Beton Teknolojisi dersi olmak üzere, beton, çimento ve agrega deneylerini Türk Standartlarına uygun bir şekilde yapabilecekleri bir uygulama eğitimini kapsamaktadır.

İmzalanan protokolde yer alan bazı maddelerden örnekler aşağıda verilmiştir:

İlgili programdaki öğrenciler, birinci sınıfın eğitim-öğretim yılının bahar yarısında 14 hafta uygulamalı eğitim görürler.

Öğrencilerin, yemek, servis ve iş elbisesi işveren tarafından karşılanır.

Öğrenciler fabrikalardaki disiplini, uyumu bozacak davranışlarda bulunamazlar.

Öğrenciler protokolün akdedilmesi ile beceri eğitimine fabrikalarda devam ettikleri sürece ilgili mevzuat hükümleri kapsamında üniversitemizin sağladığı genel sağlık sigortası kapsamındadır.

Fabrikada gerçekleştirilen laboratuvar uygulama ve diğer pratik eğitimleri başarı ile tamamlayan öğrencilere Bolu Çimento Sanayii A.Ş. Genel Müdürü tarafından onaylanmış başarı sertifikası verilerek aldıkları eğitim belgelendirilir.

Uygulama eğitimi yapılırken öğrenciler iki gruba ayrılarak Ar ge ve Kalite Kontrol laboratuvarında çalışmalar yapmışlardır. Öğrenciler teorik olarak görmüş oldukları birçok deneyi fabrika ortamında uygulamalı olarak görme fırsatı bulmuşlardır.

İnşaat Teknolojisi Programı öğrencilerinin almış oldukları uygulama eğitimi sonunda öğrencilerin programdan beklentileri, çalışma ortamı, ayrıca gelecek yıllar için yol gösterici görüşler alınmaya çalışılmıştır. Bu nedenle 15 sorudan oluşan bir anket çalışması yaptırılmıştır. Anket soruları ve sorulara verilen cevaplar yüzde (%) değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Anket sorularının yüzde değerlendirmesi

Soru	Çok İyi (%)	Oldukça İyi (%)	İyi (%)	Biraz İyi (%)	Hiç iyi değil (%)
Protokol ile sağlanan eğitim imkânından memnun musunuz?	70	27	3	0	0
İş yerinde verilen eğitim süresini nasıl buluyorsunuz?	51	41	5	3	0
Bölümde aldığınız mesleki bilgileri kullanabildiniz mi?	50	36	11	3	0
Uygulama eğitiminin kazandırdığı mesleki bilgiler hakkındaki görüşünüz.	59	27	14	0	0
Eğitim süresince iş yerinde size gösterilen ilgi hakkındaki görüşünüz.	68	27	5	0	0
Protokol kapsamında verilen eğitim size çok disiplinli takım çalışması yürütme becerisi kazandırdı mı?	51	35	14	0	0
Protokol kapsamında verilen eğitim size mesleki ve etik sorumlulukları kavrama bilinci verdi mi?	33	42	22	3	0
Protokol kapsamında verilen eğitim size mesleki anlamda yazılı ve sözlü iletişim becerisi kazandırdı mı?	30	38	27	5	0
Protokol kapsamında verilen eğitim size eğitim aldığınız beton ve çimento laboratuvarlarında kullanılan araçları kullanma becerisi kazandırdı mı?	62	24	14	0	0
Protokol kapsamında verilen eğitim size derslerde öğrendiğiniz teorik bilgilerin pratiğe uygulanmasını sağladı mı?	65	14	19	3	0

Yemek ve ulaşım ile ilgili görüşleriniz.	57	27	8	8	0
Verilen iş elbisesi ve diğer imkanlar hakkında görüşleriniz	71	29	0	0	0
Mezuniyet sonrası eğitim gördüğünüz sektörde çalışmak ister misiniz?	63	23	6	6	0
Mezuniyet sonrası çimento sektöründe çalışmak ister misiniz?	50	28	6	13	3
Verilen eğitim size Beton ve Çimento alanına çalışırken karşılaşılabileceğiniz problemleri yorumlama ve çözme becerisi kazandırdı mı?	65	16	19	0	0

Uygulama yaptıran kişilerin fabrika ortamında çalışma alanında tecrübeli kişilerden olması ve sonrasında anlatılanların işletmede uygulama ile desteklenmesi öğrencilere sağlanan fayda yönünden yüksek memnuniyet derecesinin çıkmasına neden olmuştur.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu ile Bolu Çimento Sanayii A.Ş. arasında imzalanan üniversite-sanayi işbirliği protokolü örnek uygulama olarak anlatılacak ve çalışmanın geçen bir dönemlik kısmına yönelik 15 sorudan oluşan anket çalışması yapılmıştır. Anket sonuçları yorumlanarak değerlendirmeler yapılmıştır. Bu anketle öğrencilerin programdan beklentileri, çalışma şekilleri ve gelecek yıllarda yapılabilecekler için yol gösterici görüşler alınmaya çalışılmıştır.

Uygulamalı eğitimin fabrikada yapılması hakkında yapılan anket sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin bu protokolden memnun oldukları görülmektedir. İş yerinde yapılacak olan eğitimlerin, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini ve becerilerini kazanmaları açısından önemli olduğu anket sonuçları incelendiğinde ortaya çıkmıştır.

Öğrencilere, konusunda uzman kişiler tarafından derslerin verilmesi sanayinin isteklerine cevap verebilecek donanıma sahip teknikerler yetişmesini sağlamıştır. İş yerinde uygulama yapan öğrenciler, iş disiplinini görmeyi ve grup çalışması yapma fırsatı bulmuşlardır.

Protokolün en önemli kısmını oluşturan eğitim sonrası verilen sertifikalardır. Bu sertifikalar sayesinde öğrencilerimiz almış oldukları uygulama eğitimi alanında çok rahat iş bulma imkanı sağlayacaktır. Öğrencilerimiz, meslek yüksekokulunda görmüş oldukları teorik eğitimi protokol sayesinde pratiğe dönüştürme fırsatı yakalamışlardır. Bu alandaki uygulama eksikliğini gidermişlerdir. Genel olarak, öğrenciler teorik olarak aldıkları eğitimi, bu protokol sayesinde uygulamalı olarak öğrenme fırsatı bularak kendilerini bu alanda geliştirme fırsatı bulmuşlardır.

KAYNAKLAR

Yükseköğretim Kanunu - 2547, (1981)

Acar, D.,Tugay, O., “Üniversite Sanayi İşbirliği Bağlamında Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin KOBİ’lerde Staj Olanakları: Burdur’da Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi y.2007 cilt12,sayı1 sy1-12. (2007)

İnsan Kaynaklarının Mesleki Eğitim Yoluyla Geliştirilmesi Projesi-İKMEP, (2011)

Yıldırım, M. ve Güven, M., “Üniversite Sanayi İşbirliğinde Öğrenciler için Staj ve Uzmanlaşma Süreçlerinin Önemi”, Üniversite-Sanayi İşbirliği Ulusal Kongresi, 26-27 Haziran (2008)

İşsever, C. Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi. Devlet Kitapları Müdürlüğü, 11-31. (2011)

Şahin ve Fındık, “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 12-3. (2008)

Eşme, İ., Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı. 15-27 (2007)

